

نگاهی گذرا بر رشد اقتصادی تایلند

روند رشد اقتصادی تایلند بر حسب محصول ناخالص داخلی

رشد اقتصادی اخیر تایلند به نظر می‌رسد که ملت را دچار یک شوک غیرمترقبه کرده باشد. و در این حالت شبه هیپنوتیزم قیمت زمین سر به آسمان زده و تقریباً قیمت تمامی کالاها و خدمات در حد قابل توجهی افزایش نشان داده و خیر از تورم می‌دهند. بنابر گزارش بانک تایلند در سال ۱۹۶۰ نرخ رشد تورم $6/5$ درصد در سال بود ولی حقیقت امر، درصدی بیشتر از این حد بود. اگرچه که این مقاله مطالعه‌ای در ارتباط با تورم نیست، هدفهای اصلی آن می‌تواند تحلیلی باشد بر روش و روند رشد اقتصادی و عامل و یا عاملهایی که باعث تحریک، برانگیختن و سوق دادن این رشد به جلو و اثرات آن بر بخشهای مختلف اقتصادی.

در سال ۱۹۸۹ رشد محصول ناخالص داخلی تایلند برابر با $11/5$ درصد بود که در مقایسه با سایر کشورها در بقیه نقاط دنیا طبق جدول شماره ۱ بالاترین رقم را در این سال معین تشکیل می‌داد. محصول ناخالص داخلی تایلند در سال ۱۹۸۵ به رشد برابر با $3/5$ درصد رسید، در سال ۱۹۸۶، $4/5$ درصد رشد را نشان می‌داد، در سال ۱۹۸۷، $8/4$ درصد، ۱۹۸۸، ۱۱ درصد، ۱۹۸۹، $11/5$ درصد و در سال ۱۹۹۱ حداقل $10/5$ درصد نرخ رشد پیش بینی شده است. این اوضاع و احوال برآستی در ظاهر امر خیلی دل‌انگیز و امیدوار کننده است. هرچند که تحلیل و بررسیهای بیشتری در این زمینه مورد نیاز است.

در همان سالی که تایلند با $11/5$ درصد رشد در بالاترین نقطه لیست قرار داشت. کشورهای صنعتی مانند آلمان غربی، انگلستان، فرانسه، کانادا و آمریکا فقط ۳ درصد (کمتر یا بیشتر) رشد اقتصادی (GDP) را نشان می‌دهند، اما این طبیعی است، زیرا آلمان غربی، انگلستان، فرانسه و دیگر کشورهای صنعتی پیشرفته، خیلی زودتر و جلوتر از این زمان به

جدول شماره ۱ - نرخ رشد ناخالص داخلی (درصد)

کشورها	۱۹۸۸	۱۹۸۹
هنگ کنگ	۷٫۵	۳
سنگاپور	۱۱٫۵	۹٫۵
تایوان	۷٫۵	۱۱
کره جنوبی	۱۱	۶
ژاپن	۵٫۵	۵
مالزی	۹	۷٫۵
فلیپین	۷	۶
اندونزی	۴	۶٫۵
آمریکا	۴	۳
آلمان غربی	۴	۲٫۵
فرانسه	۳٫۵	۳
انگلستان	۴٫۵	۳
ایتالیا	۴	۳٫۵
کانادا	۴٫۵	۳
تایلند	۱۱	۱۱٫۵

منبع : بانکوک پست ۳۰ آوریل ۱۹۹۰

SOURCE BANGKOK POST, APRIL 30 1990

رشد اقتصادی چشمگیر و درجه ای خاص از کمال اقتصادی صنعتی دست یافته اند. و در ارتباط با حفظ و نگهداری و تداوم و توازن درست و مناسب قرار بر این شد که رشد اقتصادی، نرخ و آهنگی آهسته تر داشته باشد، با بیان این موضوع دلیل این مطلب که چرا در این کشورها محصول ناخالص داخلی فقط ۳ درصد رشد داشته است را روشن و مبین می سازد. در تایلند بهبود سطح زندگی و افزایش درآمد سرانه (۳۵۰۰۰ بت در سال ۱۹۸۹) حکایت از رشد بالای اقتصادی و یک جهش اقتصادی بسیار خوب در این کشور دارد. اما در این راستا اگر اقتصاد به همین متوال سرعت رشد کند بدون آنکه احتیاطهای مناسب و شایسته در راه تطابق آن بازیگر بنا و سایر توسعه های وابسته به عمل آید در این زمینه اختلالات و مشکلاتی بروز خواهد کرد.

جدول شماره ۲ سرمایه گذاری در تایلند را در خلال سه سال (۸۹-۸۸-۱۹۸۷) نشان

جدول شماره ۲ - سرمایه گذاری کشورهای خارجی در تایلند

نام کشور	۱۹۸۷		۱۹۸۸		۱۹۸۹	
	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ	تعداد	مبلغ
تعداد کل پروژه ها	۱۷۳	۱۸۵۷۷	۲۲۳	۱۷۹۲۰	۱۶۹	۱۳۳۲۶٫۶
تعداد پروژه هایی که بوسیله سایر کشورهای سرمایه گذاری شده اند	۸۶	۱۲۱۶۰٫۱	۱۲۶	۱۴۰۱۲	۱۱۸	۹۶۵۵٫۹
ژاپن	۳۰	۵۶۲۳٫۱	۳۶	۷۵۲۱	۵۷	۵۹۳۰٫۱
تایوان	۸	۲۹۹	۲۳	۷۱۹٫۶	۲۲	۱۳۱۰٫۳
ایالات متحده آمریکا	۱۰	۱۵۶۲٫۸	۱۵	۲۱۲۵٫۷	۱۰	۱۳۲۹٫۴
هنگ کنگ	۱۱	۲۳۶۷٫۲	۱۷	۲۰۳۰	۹	۷۳۵٫۵
سنگاپور	۲	۲۹۳۶٫۲	۱۱	۱۰۵۱	۶	۵۲۶٫۵
مالزی	۲	۱۰۳٫۷	۵	۱۸۹٫۶	۱	۸٫۲
بحره	۰	۰	۰	۰	۳	۱۲۳٫۲
استرالیا	۲	۲۲۹٫۱	۳	۲۹۶٫۵	۱	۸٫۲
کانادا	۰	۰	۰	۵٫۱	۵۲	۱۳۶٫۲
اروپا	۱۵	۱۱۱۳٫۲	۳۱	۲۹۱۳٫۴	۱۰	۸۷۷٫۲
انگستان	۹	۶۲۰	۱۴	۱۷۲۵٫۵	۲	۱۳۰٫۲
آلمان	۲	۱۰۶٫۸	۳	۲۷۲٫۹	۲	۲۹٫۵
سوئیس	۰	۰	۳	۲۴٫۱	۲	۳۳۶٫۲
فرانسه	۰	۰	۳	۲۷۵٫۱	۱	۹٫۱
بلژیک	۰	۰	۱	۸۲٫۸	۰	۰
ایتالیا	۰	۰	۰	۰	۱	۷۰٫۲
هلند	۳	۳۷۰	۴	۱۴۰٫۳	۱	۶۳٫۲
		۳	۱			۰٫۷

SOURCE: BOARD OF INVESTMENT REPORT

* درصد، عدد درصد در مقابل هر کشور مربوط به درصد سهم آن کشور در سرمایه گذاری کل است.

** بت واحد پول تایلند است که هر ۲۶ بت برابر با یک دلار آمریکا است.

می دهد از کل مبلغ سرمایه گذاری یعنی ۱۲۶۲۶/۶ میلیون بت در سال ۱۹۸۹، ۷۶/۵ درصد را سرمایه گذاری خارجی تشکیل می داد. و در سال ۱۹۸۷ سرمایه گذاری خارجی ۶۵/۵ درصد از کل سرمایه گذاری ۱۸۵۷۷ میلیون بت را تشکیل می داد و بقیه سرمایه گذاری داخلی بود. بنابراین بدون شک رشد اقتصادی تایلند به وسیله سرمایه گذاری خارجی به جلو سوق داده شده است. این یک توسعه یا وضعیت ناخوشایند نیست. بلکه تردید در مورد ادامه این وضع وجود دارد، که تا چه مدت سرمایه گذاران خارجی مایل به سرمایه گذاری در تایلند خواهند بود. البته این موضوع مربوط به عملکرد هیأت ناظر بر سرمایه گذاری در تایلند از جمله قائل شدن امتیازات برای خارجیان نیست، بلکه مستقیماً بستگی به میل و رغبت سرمایه گذاران دارد. مثلاً گرچه سرمایه گذاریهای اروپای غربی هرگز رقم بالایی را در تایلند تشکیل نداده (بطور متوسط ۱۳ درصد از کل سرمایه گذاری خارجی) ولی اکنون امکان دارد که کشش و توجه بیشتری نسبت به سرمایه گذاری در اروپای شرقی که اکنون درهای اقتصادی خویش را گشوده اند از خود نشان دهند. این دلایل تنها مربوط به اقتصاد نمی شود، بلکه مسائل و دلایل، سیاسی نیز مزید بر علت است. با تغییرات مؤثر و فاحش سیاسی که در اروپای شرقی در حال شکل گیری است، تشکیل یک اتحادیه قوی از اروپای متحد بعید به نظر نمی رسد. سیاست «پرستریکای» گورباچف و ملاحظه و اصرار او بر ایجاد یک سیستم بازار آزاد در روسیه خود می تواند عاملی باشد بر تسریع و شکل گیری این عمل، یعنی: ایجاد یک اتحادیه اقتصادی قوی متشکل از تمامی ملت‌های اروپائی.

بعد از آن تنها سرمایه گذاران ژاپن، هنگ کنگ، تایوان و آمریکایی در تایلند باقی خواهند ماند. همچنان که جدول شماره ۲ نشان می دهد سرمایه گذاریهای آمریکایی در طی چند سال اخیر بیشتر از ۱۵/۲ درصد سرمایه گذاری کل نبوده است. بعد از جنگ ویتنام و خروج نظامی و سیاسی آمریکا از منطقه جنوب شرقی آسیا این که تا چه مدت ورود سرمایه های آمریکایی به تایلند جریان خواهد داشت، موضوعی است که شک و تردید را به همراه داشته احتیاج به مطالعه و دقت بیشتری دارد. باعث تعجب نخواهد بود اگر ببینیم که سرمایه گذاران آمریکا متمایل به سرمایه گذاری در ویتنام شده اند، با توجه به موضعگیری اخیر ویتنام و دعوت از تمامی سرمایه گذاران خارجی.

اما در مورد دو کشور دیگر یعنی هنگ کنگ و تایوان، در این راستا در ارتباط با سرمایه گذاری خارجی هنگ کنگ باید گفت که چون، در مدت کوتاهی این مستعمره به چین خواهد

پیوست، شک و تردید وجود دارد و اما در مورد تایوان بجز سال ۱۹۸۹ که سرمایه گذاری تایوان در تایلند ۱/۵ درصد کل سرمایه گذاری خارجی را تشکیل می داد، در بقیه سالها از اعتبار و اهمیت خاصی برخوردار نبوده است.

همچنان که در جدول شماره ۲ مشهود است، ژاپن بزرگترین سرمایه گذار خارجی در تایلند است از کل سرمایه گذاریهای خارجی در تایلند، سرمایه گذاریهای ژاپن از ۵/۶۵ درصد در سال ۱۹۸۷ به ۵/۷۶ درصد در سال ۱۹۸۹ افزایش یافته است، ژاپن به عنوان اولین قدرت اقتصادی دنیا، تقریباً در تمام جهان سرمایه گذاری نموده است، البته در مناطقی که بیشترین بازدهی پیش بینی می شود، کارگر ارزان اگر عامل اصلی نباشد، یکی از عوامل اصلی است که ژاپن را به سرمایه گذاری در تایلند تشویق می کند.

موج تغییراتی که در اروپای شرقی آغاز شده است، دیر یا زود به این منطقه نیز خواهد رسید و سپس سرمایه گذاران ژاپنی شانس سرمایه گذاری در هندوچین را که کارگر ارزان و وفور مواد اولیه نیز وجود دارد، احتمالاً از دست خواهند داد. امکان آن هست که آنها منتظر حل مسأله کامبوج و حل اوضاع مبهم سیاسی و به وجود آمدن جو مساعد سرمایه گذاری باشند. سرمایه گذاری ژاپن در ویتنام تا ماه مه ۱۹۹۰ در ۶ پروژه به مرز ۷۱ میلیون دلار رسیده است، سخنگوی مؤسسه بازرگانی میوا وابسته به گروه میتسوبیshi گزارش می دهد که «ویتنام از سرمایه گذاری خارجی استقبال می کند، چون در حال حاضر در سرمایه گذاری ریسک بسیار کمتری وجود دارد. همچنین این کشور از نظر منابع طبیعی مانند زغال سنگ و نفت بسیار غنی بوده و همچنین این کشور دارای منابع عظیمی از چوب و محصولات کشاورزی است.»

البته این مسائل به معنای اخطاری نیست که سرمایه گذاری خارجی بزودی در تایلند متوقف شده و یا به سوی دیگر منحرف شود، بلکه تنها هدف ارائه، نظری در ارتباط با بیم از آینده است که وابستگی بیش از حد به سرمایه گذاری خارجی امکان دارد که عاقبت منتهی به شکست شود.

ژورنال اقتصادی اکونومیست (THE ECONOMIST) در لندن نوشت:

«تا پایان سال ۱۹۹۱ میلادی مؤسسات صنعتی، تجاری خارجی در تایلند نزدیک به یک پنجم از نیروهای صنعتی این کشور را استخدام و نزدیک به نصف محصولات صنعتی را تولید خواهند نمود. آیا تاجه موقع از ماندن در تایلند راضی و خشنود خواهند بود. اکثر سرمایه داران

خارجی می گویند که: ما راضی و خوشنودیم، اما تعدادی مسائل و مشکلات نیز به وجود آمده اند که عمومی ترین آنها زیر بناوشالوده ناخوشایند کشور است: به ویژه خیابانهای فوق العاده متراکم، بنادر شلوغ و عدم کفایت نیروی برق.^۴

خروج و تغییر جهت سرمایه گذاری به وسیله خارجیان تحت این شرایط و یا به دلایلی دیگر بعید به نظر نمی رسد، اگر چه که این مساله ممکن است به این زودیها اتفاق نیفتد.

همچنان که قبلاً ذکر شد سرمایه گذاریهای خارجی در تایلند با روی باز پذیرفته می شوند. اما سهم تایلندیها در سرمایه گذاری کل احتیاج به افزایش دارد. (سهم تایلندیها فقط ۲۳/۵ درصد از کل سرمایه گذاری در سال ۱۹۸۹ بوده است). سرمایه گذاریهای بومی باید با سرمایه گذاری خارجی به یک نسبت مقتضی و مناسب برابری کند، چون این مساله حداقل به عنوان یک عامل بازدارنده و احتیاطی برای به حداقل رساندن اثرات منفی خروج ناگهانی سرمایه های خارجی، عمل خواهد کرد.

اختلاف در آمد منطقه ای

به عقیده دکتر نارونگچای اگر اسانی معاون اجرائی مؤسسه تحقیقات و توسعه تایلند (TDRI) صنایع صادراتی و تحت تسلط سرمایه های خارجی است که در چند سال اخیر اقتصاد تایلند را به جلو سوق داده است، اما شکافی را نیز بین مناطق در زمینه توسعه و همچنین تقسیم درآمدها در تایلند به وجود آورده است. او در پشتیبانی از این نظریه اشاره می کند که بیشترین توسعه های اقتصادی در بانکوک پیاده شده است جایی که میزان و نرخ این توسعه به ۱۲/۳ درصد در سال ۱۹۸۷ رسیده در حالی که در شمال شرقی این رشد تنها ۱/۶ درصد، و در شمال ۶ درصد و ۳/۲ درصد در جنوب، ۵/۳ درصد در شرق، تنها ۵ درصد در غرب و ۱۰/۹ درصد در مناطق مرکزی بوده است.

و ی چنین نتیجه گیری می کند که همزمان با آن که رشد اقتصادی افزایش نشان می دهد، اختلاف منطقه ای نیز در زمینه رشد، بیشتر و شدیدتر گردیده است.

در ارتباط با فقر میکای ویرا ویدیا و آردیس پنراسیتی و دیگران در تحقیقاتشان به این نتیجه رسیدند که هنگامی که فقر در بانکوک در پائین ترین حد بوده، ۴۸/۲ درصد از مردم که در سال ۸۶-۱۹۸۵ در مناطق شمال شرق به سر می بردند، سطح زندگی شان در زیر خط فقر بود. در مناطق دیگر این آمار به ۲۵/۵ درصد در شمال، ۱۵/۶ درصد در مرکز، ۲۷/۱

درصد در جنوب می‌رسید. این اوضاع در چند سال اخیر رو به وخامت نهاد که انعکاس آن را می‌توان به صورت افزایش مستمر عدم مساوات در سطح درآمدها مشاهده نمود.

بدون شک عوامل منطقه‌ای و اشتغال، نخستین دلایل برای افزایش نابرابری سطح درآمدها در کشور به شمار می‌روند. درآمدها مخصوصاً در بخش کشاورزی خیلی پایین‌تر از بخشهای غیر کشاورزی باقی مانده است. هنگامی که رشد بخش غیر کشاورزی، رشد بخش کشاورزی را عقب گذاشته و از آن به سرعت پیشی گرفته است. انتقال نیروی کار و اشتغال در بین این در بخش قابل برابری و مقایسه نیست. سهم بخش کشاورزی در تولید ناخالص داخلی (GDP) برای مثال از $30/4$ درصد از کل (GDP) در سال 1960 به $16/7$ درصد در سال 1989 تنزل پیدا نمود، سهم بخشهای صنعت و خدمات در (GDP) از $11/7$ درصد و $9/5$ درصد در سال 1960 به $22/2$ و $14/2$ درصد و در سال 1989 افزایش پیدا کرده است. در زمینه ایجاد اشتغال، سهم کشاورزی هر چند با نرخ کمتری کاهش نشان داد و از $78/9$ درصد از کل اشتغال در 1960 به $66/8$ درصد در سال 1989 رسید. بنابراین این مسأله به افزایش تضاد و اختلاف درآمدی و طبقاتی و ازدحام در بخش کشاورزی انجامیده است.

افزایش اختلاف سطح درآمد در دو بخش شهری و روستایی، ارتقاء تایلند و پیوستن آن را به جرگه کشورهای جدیداً صنعتی شده (NIC) نیز خنثی نموده است. تقریباً تمامی کشورهای جدیداً صنعتی شده، قبل از آن که شایستگی شناخته شدن به عنوان یک کشور جدیداً صنعتی شده را پیدا کنند، به این فاصله اختلاف خاتمه داده اند. ولی در تایلند این فاصله و اختلاف بیشتر و عمیق‌تر شده. نتایج اسف بار این مسأله به صورت عدم ثبات اجتماعی و سیاسی در آینده بروز خواهد کرد و تنها راه نجات، اقدامات مؤثر، مفید چاره ساز و کاملاً فوری است.

در هفتمین برنامه پنج ساله، عمرانی در ارتباط با رفع فقر و تصحیح توزیع غیر عادلانه درآمدها اقدامات مهمی در نظر گرفته شده است، از جمله: تاسیس صنایع کشاورزی، به وجود آوردن یک سیستم بازاریابی کامل و جامع در بخش روستایی، اصلاحات ارضی و غیره.

این اقدامات به نظر بسیار استوار، عمیق و مؤثر می‌رسند. اگر چه که باید هنوز صبر کرد و دید که چقدر زود و چگونه کلمات روی کاغذ جامعه عمل به خود خواهند پوشید.

نتیجه

در نتیجه گیری نویسنده علاقه مند است به این که دو نظر مهم ارائه شده، خویش را در این جا واضحتر و روشنتر بیان کند :

اول این که رشد اقتصادی تایلند در سالهای اخیر، به وسیله سرمایه گذاری خارجی به جلو سوق داده شده است. این که تا چه مدت سرمایه گذاران خارجی تمایل به سرمایه گذاری در تایلند خواهند داشت نیز معلوم و مشخص نیست، مخصوصاً اکنون که هندوچین هم به نظر می رسد درهای خویش را برای سرمایه گذاری باز کند و با توجه به این که ژاپن در پاسخ به دعوت ویتنام در ارتباط با سرمایه گذاری در کشورش، سرمایه گذاریهای قابل توجهی در آن کشور انجام داده است. سایر سرمایه گذاران خارجی نیز ممکن است که از همین امر پیروی کنند. بنابراین اکنون وقت آن رسیده که تایلند از هیچ کوششی در راه افزایش سهم خودش در سرمایه گذاری کلی درین نورد، به خاطر آن که وابستگی زیاد به سرمایه گذاری خارجی ممکن است خود به صورت امری متناقض ظاهر گشته و به شکست بینجامد.

دوم آن که شکاف توزیع درآمد بین فقیر و غنی عمیق تر شده و این مسأله ممکن است که باعث به وجود آمدن عدم رضایت اجتماعی و اوضاع وخیم اقتصادی گردد، که نتیجه آن جز تزلزل در ثبات سیاسی کشور چیز دیگری نخواهد بود. اگر چه که برنامه پنج ساله هفتم اقداماتی را برای تصحیح و رفع توزیع ناعادلانه درآمد تنظیم کرده است، امید است که این اقدامات بزودی در تایلند به خود جامه عمل بپوشند.

شاپان ذکر است که دولت تایلند در اوایل ماه اکتبر سال جاری هفتمین برنامه پنج ساله توسعه اقتصادی، اجتماعی این کشور را تصویب کرد اجرای این برنامه از اکتبر سال ۱۹۹۱ تا پایان سپتامبر ۱۹۹۶ به طول می انجامد.

نشریه نیکی چاپ توکیو ضمن اعلام این مطلب در شماره اخیر خود نوشت در هفتمین برنامه توسعه اقتصادی، اجتماعی تایلند میانگین رشد سالانه اقتصادی این کشور ۸/۲ درصد پیش بینی شده است.

در پایان برنامه مذکور ارزش تولید ناخالص داخلی سرانه تایلند به ۱۰۰۰۰ بت ۲۶۰۰ دلار آمریکا خواهد رسید. یادآوری می شود که میانگین رشد اقتصادی تایلند در سال های ۱۹۸۶-۸۹ به ۸/۹ درصد رسید. ضمناً رشد اقتصادی این کشور در نیمه اول سال جاری در شرایط واقعی ۷/۹ درصد اعلام شده است.

منابع

- 1-Economic Review 1989 BANKOK Post.
- 2-BOARD OF INVESTMENT'S REPORT BANKOK.
- 3-THE WORLD BANK ECONOMIC REVIEW OCTOBER 1989
- 4-SE ASIAN BOOM SENDS REALTY SOARING BANKOK POST 30 APRIL 1989 .
- 5-FARMING STILL BACKBONE OF THAI ECONOMY : THE NATION . 3 OCTOBER 1989 BANKOK.
- 6-BUSINESS POST 10 AUGUST 1989 BANKOK.
- 7-THE ECONOMIST 14 APRIL 1989 LONDON U.K.
- 8-THE ECONOMIST 26 JUN 1989 LONDON U.K.
- 9-NATION BUSINESS 7 JULY 1990 BANKOK.